HALFDAN OG FOTOGRAFIET

Halfdan Rasmussen var lige så meget fotograf, som han var digter, men han var det i det skjulte. Men både i sine digte og sine fotografier – og i sine smalfilm – var han optaget af at finde poetiske motiver, når han filmede og fotograferede.

Tegneren Ib Spang Olsen, som i årtier arbejdede tæt sammen med Halfdan om bl.a. *Halfdans ABC* (1967), rejste også meget sammen med Halfdan og skrev om det allerede i 1965 i *Hilsen til Halfdan*, som udkom i anledning af forfatterens 50 års fødselsdag:

"Vi har fotograferet, og det er ikke altid nemt at få alting med. Mens jeg tager bonden og hans frodige stråtag, går pigen med æslet ud af søgeren. Dog får jeg det lille strittende ensomme træ med, en ganske pittoresk baggrund. Senere viser det sig, at Halfdan også har knipset. Han fik ikke meget med, bare træet. Få nøgne grene, en lav horisont, skyer. Jeg ser længe på det. Sært, at så lidt dog kan sige så meget. […] Det er som et vers med korte linjer. Stærkt, sluttet, nok."

Foto: Halfdan Rasmussen

Allerede tilbage i 1951 i et interview til Smalfilmbladet beskrev Halfdan Rasmussen selv sammenhængen mellem at digte og fotografere, og hvad han mente, der skulle til for at skabe liv i et motiv, så det blev interessant for beskueren:

"Først og fremmest ved at fabulere over tingene, digte med billeder i stedet for ord. Det meste af det man kalder kunst opstår af en dyb undren. At finde ind til poesien bag tingene forudsætter, at man har evnen til at give denne undren udtryk, lægge den ind i et billede. Det er den slags, der gør filmen visionær, giver den mulighed for at komme folk ved. (Man skal altså kunne) personliggøre sine oplevelser, abstrahere fra virkeligheden, forme den efter sit temperament. Folk ser jo med den kommercielle films trætte øjne: et landskab er bare et landskab, et motiv, et begrænset stykke natur. Men prøver man på at se bag om tingene, viser det sig, at de såkaldte døde ting er levende, at man kan få dem i tale, at de vil have lov til at digte med én. Man må have filmen inde i sig, have noget at give, noget, der kan føre til kontakt med tingene."

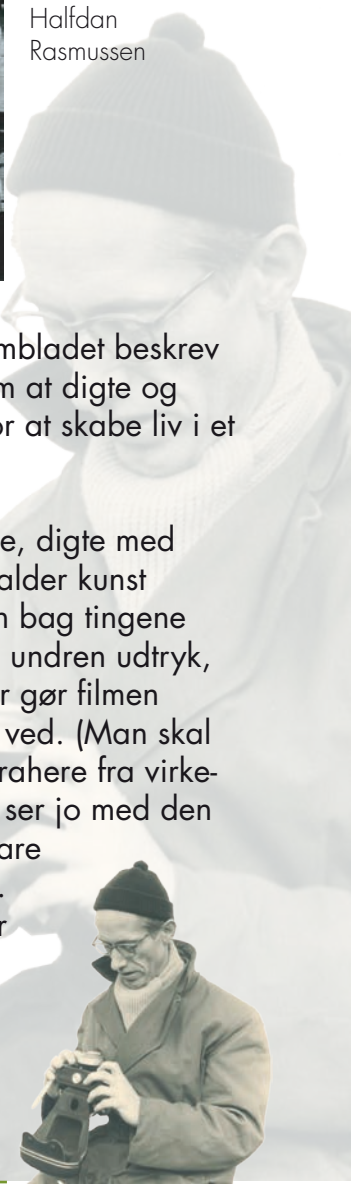

HALFDAN OG FOTOGRAFIET

Som mange andre digtere havde Halfdan Rasmussen en stor passion for fotografiets evne til at fange tingenes og stedernes sjæl, og gennem det sige noget om de mennesker og det samfund, de angår. Han tog mange portrætbilleder af mennesker, han mødte fx på sine rejser. Han tog også mange billeder, der var helt menneske-tomme, men fyldt med spor af dem. Og så tog han billeder af pladser og steder, som var befolket med mange mennesker, som billedet på den anden side.

Foto: Halfdan Rasmussen

ARBEJDSSPØRGSMÅL

Vælg billedet med menneskemængden eller billedet herover og besvar arbejdsspørgsmålene her:

1. Se på Halfdan Rasmussens fotografier og skriv de 3 første spørgsmål, som falder dig ind.
2. Beskriv de effekter, der er brugt på fotografierne (fx lys, farve, synsvinkel) og beskriv stemningen i billederne.
3. Giv billederne en titel.
4. Skriv en kort historie eller et digt i jeg-form.
5. Diskuter, hvad der gør Halfdan Rasmussens fotografier til billeddigte.
6. Se på billederne og på portrættet af Halfdan med kameraet og overvej, om en som ham ville tage selfies, hvis han levede og fotograferede i dag? Og hvad gør en selfie ved den, der tager billedet? Er det en selv eller er det en selviscenesættelse?

JEG GAAR EN MORGEN

(fra Soldat eller Menneske, 1941)

…

Jeg gaar en morgen og æder gryet.
Mine graadige øjne fotograferer alting.
Jeg er helt ny – et fotografiapparat
Med en følsom film der registrerer alt.
Ja, saadan er jeg, en helt ny mand
der æder et stort stykke
af vorherres morgenbrød.

© Teatermuseet i Hofteatret. Undervisningsmaterialet er produceret af Tina Mikkelsen og Peter Christensen Teilmann. Grafisk design: Per Romerdahl